

PREDLOG PRAKTIČNE POLITIKE

JAVNE NABAVKE U FOKUSU:
Zaštita političkog integriteta u Užicu

PREDLOG PRAKTIČNE POLITIKE

Javne nabavke u fokusu: Zaštita političkog integriteta u Užicu

Užički centar za ljudska prava i demokratiju

Januar 2026.

Ova publikacija je finansirana od strane Evropske unije.

Za njen sadržaj isključivo je odgovoran Užički centar za ljudska prava i demokratiju i on nužno ne odražava stavove Evropske unije.

1. Rezime

1.1 O nastanku i metodologiji predloga praktične politike

Ovaj predlog praktične politike nastao je kao rezultat istraživačkih aktivnosti Užičkog centra za ljudska prava i demokratiju tokom 2025. godine, koje su obuhvatile: realizaciju okruglih stolova i javne debate u Užicu, neposredan uvid u realizaciju više javnih nabavki na lokalnom nivou, komunikaciju sa građanima u urbanim i ruralnim delovima grada, analizu javno dostupnih dokumenata i medijskih sadržaja, kao i prikupljanje povratnih informacija o prioritetima i problemima u infrastrukturi i komunalnim uslugama,

Kombinovanjem ovih izvora došlo se do ključnog nalaza da je opšti problem u lokalnom kontekstu – posebno u vezi sa planiranjem i nadzorom javnih nabavki – izražena nezainteresovanost građana za procese odlučivanja. Ovaj trend se, prema nalazima sa terena i razgovorima sa akterima, u značajnoj meri povezuje sa problematičnim legitimitetom saveta mesnih zajednica usled dugogodišnjeg izostanka redovnih izbora i nepoštovanja standarda trajanja mandata. Kada građani nemaju funkcionalan i legitiman kanal predstavništva na nivou mesnih zajednica, slabi sposobnost zajednice da artikuliše prioritete, prati realizaciju projekata i postavlja pitanja o vrednosti za novac. U takvom okruženju, pojedinačne nabavke koje se tiču javnog zdravlja i životne sredine imaju potencijal da probude interesovanje javnosti. Upravo je javna nabavka vezana za JKP Regionalni centar za upravljanje otpadim „Duboko“ izazvala najveće interesovanje građana, medija i civilnog

društva, jer se neposredno odnosi na rizike po životnu sredinu, zdravlje i trošenje značajnih javnih sredstava. Iz tog razloga, slučaj „Duboko“ je izabran kao studija slučaja kroz koju se može jasno prikazati veza između (a) kvaliteta planiranja i sprovođenja javnih nabavki, (b) participacije i legitimiteta lokalnih struktura predstavnštva, i (c) političkog integriteta i poverenja u institucije.

Ovaj predlog praktične politike predstavlja integrisanu analizu javne nabavke iznajmljivanja mobilnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na deponiji „Duboko“ u Užicu. Dokument kombinuje lokalni i nacionalni kontekst, pravni okvir, finansijsku i tehničku analizu, ekološke rizike i pitanje političkog integriteta i poverenja građana.

Ključni problem: procenjena vrednost od 8.000.000 RSD značajno odstupa od ugovorene vrednosti 18.975.000 RSD (povećanje preko 137%), uz jednu ponudu u postupku. Ovo otvara pitanje zakonitosti određivanja procenjene vrednosti i primene načela ekonomičnosti i efikasnosti.

Ključni nalazi

- +137% razlika između procenjene i ugovorene vrednosti
- Jedna ponuda – faktički izostanak konkurencije
- Rizik neadekvatnog ispitivanja tržišta i procene (ZJN)
- Budžetska dinamika ne može zameniti tržišno utemeljenu procenu
- Ekološka hitnost ne ukida ekonomičnost i transparentnost
- Slučaj utiče na politički integritet i poverenje građana

2. Javne nabavke u Užicu u 2025. i uloga mesnih zajednica

2.1 Zašto su mesne zajednice ključne za javne investicije

Mesne zajednice (MZ) su najbliži nivo lokalne samouprave građanima i predstavljaju prirodni kanal kroz koji se prepoznaju i rangiraju potrebe naselja i kvartova: pristupni i nekategorisani putevi, javna rasveta, vodovod i kanalizacija, održavanje javnih površina, manji objekti komunalne infrastrukture, bezbednost saobraćaja, školska i sportska infrastruktura. Upravo zato su MZ od suštinskog značaja za kapitalne i komunalne projekte koji se realizuju putem javnih nabavki: one mogu da obezbede najtačniju mapu potreba, da proveravaju terenske činjenice (lokacije, obim radova, prioritete), i da omoguće da se planovi nabavki zasnivaju na realnim problemima, a ne na ad hoc odlukama.

2.2 Nepoštovanje trajanja mandata i neodržavanje izbora: posledice po legitimitet

Kada se ne poštuju propisi o trajanju mandata članova saveta mesnih zajednica i kada se izbori ne sprovode u redovnim ciklusima, nastaje demokratski deficit: predstavnici MZ gube neposredan legitimitet, a građani gube osećaj da imaju institucionalni kanal za uticaj na lokalne prioritete. To dovodi do opadanja učešća građana, slabljenja odgovornosti onih koji donose odluke i porasta sumnje da se lokalni projekti biraju po političkim, a ne javno-interesnim kriterijumima.

U praksi, produženi „v.d.“ ili neobnovljeni mandati često znače i da se odluke o prioritetima prebacuju iz zajednice ka uskom krugu u gradskoj administraciji ili javnim preduzećima. Građani tada sve ređe prijavljuju probleme, ređe učestvuju u javnim raspravama i percipiraju infrastrukturu kao „političku raspodelu“, a ne kao rezultat planiranja zasnovanog na potrebama. Posledica je niži kvalitet javne kontrole i manja mogućnost da se na vreme uoče nelogičnosti u planiranju projekata i troškova.

2.3 Veza sa javnim nabavkama: od planiranja do nadzora realizacije

Veza između funkcionalnih mesnih zajednica i kvalitetnih javnih nabavki je direktna. Prvo, u fazi planiranja, legitimni saveti MZ mogu da formulišu projektne prioritete i minimalne standarde (šta je stvarno potrebno, gde, kojim redosledom), čime se smanjuje rizik da se u plan nabavki uvrste projekti slabog javnog efekta ili projekti čiji obim nije usaglašen sa potrebama. Drugo, u fazi specifikacije, MZ mogu da ukažu na lokalne uslove i realne parametre, što smanjuje rizik preuveličavanja količina ili „prepisivanja“ specifikacija. Treće, u fazi realizacije, MZ mogu biti društveni nadzor: da prijave odstupanja, loš kvalitet radova i kašnjenja, što utiče na integritet ugovora i smanjuje prostor za koruptivne prakse.

2.4 Politički integritet: kako demokratski deficit utiče na rizike u nabavkama

Politički integritet podrazumeva da se javna sredstva raspodeljuju po objektivnim kriterijumima i da su odluke proverljive. Kada su mesne zajednice bez legitimnih

mandata, slabi osnovni korektiv političkog integriteta na terenu. To povećava rizik da se javne nabavke koriste za kratkoročne političke ciljeve (vidljivost, selektivna ulaganja, nagrađivanje lojalnosti), umesto za rešavanje prioriteta zajednice. U takvom okruženju raste tolerancija na netransparentna obrazloženja, pada interesovanje za kontrolu ugovora, a svaka kontroverza (poput značajnog odstupanja cena ili jedne ponude) snažnije narušava poverenje građana u institucije.

Zbog toga je obnova legitimnih saveta mesnih zajednica (poštovanje trajanja mandata i redovno održavanje izbora) važna integritetska mera: ona jača učešće građana, povećava kvalitet planiranja projekata i smanjuje prostor da javne nabavke postanu instrument političke kontrole nad budžetskim resursima.

U 2025. godini javne nabavke u Užicu predstavljaju osnovni mehanizam realizacije infrastrukturnih projekata po mesnim zajednicama: lokalni putevi, komunalna infrastruktura, javna rasveta, vodovod i kanalizacija. Ovi projekti su direktno vezani za kvalitet života i ravnomernu teritorijalnu raspodelu javnih ulaganja.

Saveti mesnih zajednica bi, u funkcionalnom modelu, trebalo da identifikuju prioritete građana i prenesu ih u proces budžetiranja i planiranja nabavki. Međutim, neodržavanje izbora za savete mesnih zajednica nakon 2013. godine slabi legitimitet ovih tela, smanjuje participaciju i povećava rizik da se prioriteti određuju bez javne rasprave.

3. Pravni okvir I test zakonitosti – Zakon o javnim nabavkama

Analiza se oslanja na Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS“, br. 91/19 i 92/23) i naročito na: načela ekonomičnosti, efikasnosti i transparentnosti (čl. 6), pravila o procenjenoj vrednosti i ispitivanju tržišta (čl. 29) i mogućnost dodele ugovora kada postoji jedna ponuda (čl. 146).

Član 29 zahteva da procenjena vrednost bude utemeljena na ažurnim i proverljivim tržišnim podacima validnim u vreme pokretanja postupka. Član 146 omogućava dodelu ugovora i u slučaju jedne ponude, ali ne može derogirati obaveze iz čl. 29 niti eliminisati test ekonomičnosti iz čl. 6.

4. Studija slučaja „Duboko“ – osnovni parametri nabavke

4.1 Hronologija ključnih događaja (ključni datumi)

U nastavku je prikazana sažeta hronologija ključnih događaja i dokumenata relevantnih za razumevanje nabavke i ocenu zakonitosti, ekonomičnosti i političkog integriteta postupka.

Datum	Događaj / dokument	Zašto je važno (ZJN / integritet)
2024	Požar i degradacija infrastrukturnih kapaciteta	Kontekst hitnosti i rizika; hitnost ne ukida obaveze iz ZJN.
15.07.2025	Usvajane novog plana javnih nabavki JKP RCUO Duboko	Početak formalne faze postupka; okvir za proveru procenjene vrednosti (čl. 29 ZJN).

17.07.2025	Objava javnog poziva na Portalu javnih nabavki	Transparentnost i dostupnost dokumentacije; uslovi za konkurenciju.
28.07.2025	Rok i otvaranje ponuda (10:00)	Primljena 1 ponuda – indikator ograničene konkurencije i rizika za cenu.
29.07.2025	Odluka o dodeli ugovora	Primena čl. 146 ZJN; ključna tačka za test ekonomičnosti (čl. 6) i obrazloženje odstupanja cene.
01.08.2025	Datum zaključenja ugovora	Formalizovanje obaveza; početak realizacije i rizika (finansijski/ekološki).
05.08.2025	Objava obaveštenja o dodeli ugovora	Javna verifikacija ishoda; potvrda vrednosti ugovora i broja ponuda.
08.12.2025	Nalaz Kancelarija za javne nabavke	Institucionalni nadzor nad zakonitošću postupka

4.2 Zašto je nabavka sprovedena – potreba i regulatorni kontekst

Nabavka iznajmljivanja mobilnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih (procednih) voda sprovedena je u kontekstu pojačanih ekoloških i regulatornih pritisaka na JKP RCUO „Duboko“ da obezbedi tretman procednih voda i smanji rizik od ispuštanja zagađenja u recipijent. Prema obrazloženjima naručioca, motiv za sprovođenje nabavke bio je omogućavanje kontinuiteta rada i postupanje po zahtevima/merama nadležnih organa u vezi sa sanacijom i

rekultivacijom deponije, kao i potreba da se ispune uslovi za dalji rad postrojenja/pretovarne stanice. Iz ugla javnog interesa, ova potreba bi trebalo da je realna, jer se odnosi na zaštitu životne sredine i zdravlje građana.

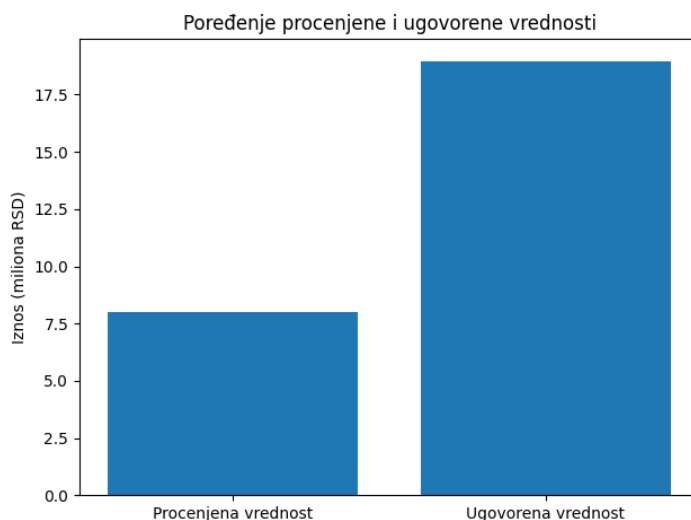
4.3 Šta je suštinski problem nabavke – nalazi u kratkim tačkama

- Procenjena vrednost (8.000.000 RSD) značajno je niža od ugovorene vrednosti (18.975.000 RSD bez PDV-a), što ukazuje na rizik neadekvatnog planiranja i/ili tržišnog ispitivanja.
- U postupku je podneta samo jedna ponuda, pa je konkurencija faktički izostala, što povećava rizik da cena ne odražava tržišnu realnost.
- Obrazloženje procenjene vrednosti oslanja se na budžetsku dinamiku (troškovi do kraja godine), što nije zamena za zakonski zahtev da procena bude validna u vreme pokretanja postupka (čl. 29 ZJN).
- Institucionalni nadzor ima ograničenja: ukazivanje na nepravilnosti ne mora dovesti do sankcija, što povećava rizik ponavljanja prakse.
- U ekološki osetljivim nabavkama privremena rešenja bez jasne analize troškova životnog ciklusa mogu dovesti do većih dugoročnih troškova i novih ekoloških rizika.

Predmet nabavke: iznajmljivanje mobilnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (period 12 meseci). Postupak: otvoreni postupak. Ishod: jedna ponuda i zaključen ugovor.

Parametar	Vrednost
Procenjena vrednost (bez PDV)	8.000.000 RSD
Ugovorena vrednost (bez PDV)	18.975.000 RSD
Odstupanje	+137%
Broj ponuda	1
Trajanje	12 meseci

Grafikon 1: procenjena vs ugovorena vrednost

Odstupanje između procenjene (8.000.000 RSD) i ugovorene vrednosti (18.975.000 RSD) javne nabavke iznajmljivanja mobilnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Razlika od preko 137% ukazuje na visok rizik neadekvatnog ispitivanja tržišta i problematičnu primenu načela ekonomičnosti i efikasnosti iz člana 6. Zakona o javnim nabavkama.

5. Finansijska analiza i obrazloženja naručioca

5.1 Obrazloženje naručioca o dinamici trošenja sredstava i njegova pravna relevantnost

¹ U postupku javne nabavke, naručilac je kroz javna obraćanja i izjašnjenja nastojao da obrazloži razliku između procenjene i ugovorene vrednosti, pozivajući se pre svega na dinamiku budžetskog planiranja i ograničenja finansijskih planova za 2025. godinu. Bivša direktorka JKP RCUO „Duboko“,navela je da je pre pokretanja postupka sprovedena analiza tržišta, na osnovu koje je procenjeno da će mesečno iznajmljivanje postrojenja iznositi oko 1.500.000 dinara. Imajući u vidu da je prema uslovima javne nabavke rok za isporuku bio 30 dana od dana potpisivanja ugovora, naručilac je planirao da se prvi mesec iznajmljivanja realizuje u septembru, te da se za preostala četiri meseca u 2025. godini, zajedno sa troškovima transporta i instalacije, opredeli ukupno 8.000.000 dinara, kako bi se postupak uklopio u tada važeći Program poslovanja i Finansijski plan za 2025. godinu.

Direktorka je dodatno pojasnila da je planiranje preostalih sredstava za iznajmljivanje postrojenja predviđeno kroz izradu Programa poslovanja za 2026. godinu, čime bi se obezbedilo kontinuirano finansiranje ugovora tokom čitavog dvanaestomesečnog perioda. Kao dodatni argument, istaknuto je da je procenjena tržišna vrednost kupovine ovakvog postrojenja oko 500.000 evra, te da su osnivači JKP „Duboko“ jednoglasno ocenili da u datom trenutku ne postoje uslovi za takvu kapitalnu investiciju, zbog čega je izabrana opcija mesečnog iznajmljivanja kao, prema njihovom stavu, finansijski prihvatljivije rešenje.

Međutim, iako ovakvo obrazloženje može biti relevantno sa stanovišta unutrašnjeg finansijskog planiranja naručioca, ono ne može zameniti niti derogirati zakonske obaveze koje proizlaze iz Zakona o javnim nabavkama. Član 29. Zakona zahteva da procenjena vrednost javne nabavke odražava ukupnu tržišnu vrednost predmeta nabavke u vreme pokretanja postupka, a ne iznos sredstava koje je naručilac u tom trenutku planirao da potroši do kraja budžetske godine. Drugim rečima, procenjena vrednost ne sme biti prilagođena budžetskim ograničenjima, već budžetsko planiranje mora biti usklađeno sa realno utvrđenom procenjenom vrednošću.

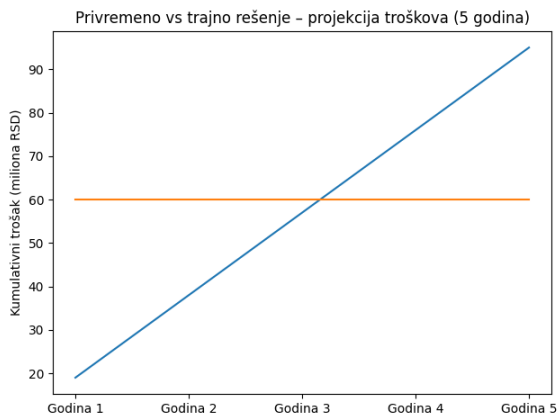
Iz tog razloga, obrazloženje koje se zasniva na podeli troškova između dve budžetske godine i na naknadnom planiranju sredstava ne može predstavljati pravno relevantan odgovor na pitanje da li je procenjena vrednost utvrđena u skladu sa zakonom. Naprotiv, ovakav pristup dodatno potvrđuje zaključak da je procenjena vrednost u konkretnom slučaju korišćena kao instrument finansijskog uklapanja, a ne kao rezultat objektivnog i ažurnog ispitivanja tržišta, što dovodi u pitanje primenu načela ekonomičnosti i efikasnosti iz člana 6. Zakona o javnim nabavkama.

Odstupanje između procenjene i ugovorene vrednosti predstavlja ključni indikator rizika. U takvim slučajevima očekuje se dokumentovano i proverljivo obrazloženje zasnovano na tržišnim podacima.

Naručilac je obrazlagao procenu kroz dinamiku budžetskog planiranja: procenjena vrednost je predstavljena kao iznos planiran za utrošak do kraja 2025. godine (četiri meseca najma + transport/instalacija), dok bi preostala sredstva bila planirana u 2026. Ovakvo obrazloženje nije zamena za

zakonsku obavezu da procena odražava ukupnu tržišnu vrednost u vreme pokretanja postupka (čl. 29 ZJN). Procenjena vrednost ne sme biti „prilagođena budžetu“; budžet se usklađuje sa realnom procenom, uz analizu ukupnih troškova (uključujući troškove životnog ciklusa i dugoročnu održivost rešenja).

Grafikon 2: privremeno vs trajno rešenje (projekcija 5 godina)

Ilustrativna projekcija kumulativnih troškova privremenog rešenja (iznajmljivanje) u odnosu na trajno rešenje tokom petogodišnjeg perioda. Grafikon pokazuje da ponavljanje privremenih rešenja može dovesti do većih ukupnih troškova i produženih ekoloških i finansijskih rizika, čak i kada je početna investicija za trajno rešenje viša.

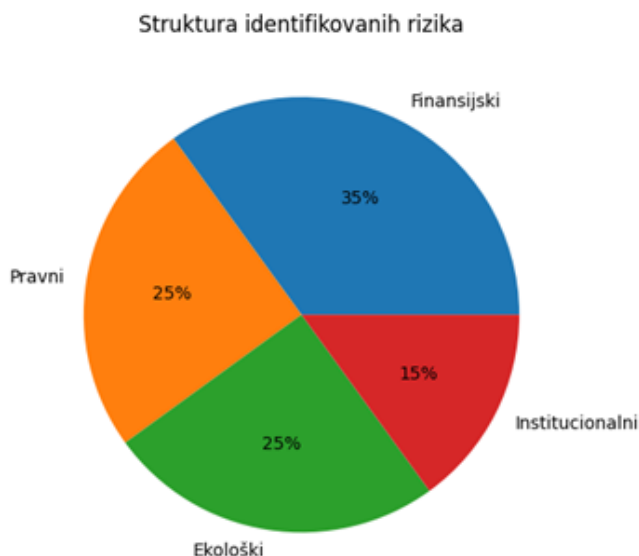
6. Tehnička specifikacija i ekološki rizici

Tehnički zahtevi (npr. membranska tehnologija) i zahtevi za upravljanje koncentratom direktno utiču na cenu i operativne rizike. U ekološki osetljivim projektima obavezno je jasno

definisati: način upravljanja nusproizvodima, sistem kontrole i izveštavanje o učinku.

Privremena rešenja moraju biti praćena merljivim indikatorima: količina ulazne vode, procenat prečišćene vode, količina koncentrata, bezbedno skladištenje i sprečavanje havarija. U suprotnom, rizik se prenosi na građane i životnu sredinu.

Grafikon 3: struktura identifikovanih rizika u slučaju Duboko

Finansijski i pravni rizici dominiraju zbog velikog odstupanja procenjene i ugovorene vrednosti i izostanka konkurencije, dok ekološki i integritetski rizici dodatno pojačavaju značaj pravilnog i transparentnog postupanja.

7. Odgovor Kancelarije za javne nabavke – sažeta analiza

² Na osnovu predstavke lokalnog udruženja, Kancelarija za javne nabavke sprovela je monitoring postupka javne nabavke iznajmljivanja mobilnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i ukazala na ključne nedostatke u načinu utvrđivanja procenjene vrednosti i primeni osnovnih načela Zakona o javnim nabavkama.

Kancelarija je konstatovala da procenjena vrednost javne nabavke mora biti objektivna, zasnovana na ispitivanju i istraživanju tržišta i validna u trenutku pokretanja postupka (član 29 ZJN). U konkretnom slučaju, dostavljena dokumentacija ne omogućava proveru da li je procena zasnovana na proverljivim tržišnim podacima, jer ne sadrži dokaze o cenama koje su potencijalni ponuđači nudili na tržištu.

Posebno je ukazano da prihvatanje ponude čija je cena znatno viša od procenjene vrednosti, bez prethodno sprovedenog i dokumentovanog istraživanja tržišta, dovodi u pitanje poštovanje načela ekonomičnosti i efikasnosti u trošenju javnih sredstava (član 6 ZJN). Kancelarija naglašava da se ispitivanje tržišta mora sprovoditi pre planiranja i pokretanja postupka, a ne retroaktivno, radi opravdanja već donetih odluka.

Iako važeći Zakon ne propisuje posebnu prekršajnu odgovornost isključivo za nepropisno utvrđivanje procenjene vrednosti, Kancelarija je ukazala da u konkretnom slučaju postoje osnovi za postupanje nadležnih organa, jer iz dostupne dokumentacije nije moguće utvrditi da li su javna sredstva trošena u skladu sa propisima i javnim interesom.

Ovi nalazi potvrđuju da problem u ovom postupku nije isključivo pojedinačni propust, već ukazuje na strukturni rizik za politički i institucionalni integritet, u kojem formalna zakonitost može prikriti suštinski izostanak odgovornosti i transparentnosti u odlučivanju o značajnim javnim rashodima.

8. Politički integritet i značaj za građane

8.1 Pojačana analiza političkog integriteta: rizici, indikatori i mere

Politički integritet u javnim nabavkama podrazumeva da se odluke o trošenju javnih sredstava donose na osnovu objektivnih i proverljivih kriterijuma, uz minimiziranje prostora za političku arbitrarnost, sukob interesa i „zarobljavanje nabavki“. Na lokalnom nivou, integritet se prepoznaje kroz: jasnu javnu svrhu projekata, transparentno obrazloženje prioriteta, stvarnu tržišnu konkurenciju i dostupnost dokaza (npr. ispitivanje tržišta, procenjena vrednost, razlozi izbora).

Kada se ne poštuje trajanje mandata i ne održavaju izbori za savete mesnih zajednica, slabi demokratski korektiv na terenu. Građani gube legitiman kanal da oblikuju prioritete i nadziru realizaciju, pa raste rizik da se javne investicije biraju prema političkoj logici vidljivosti i selektivne raspodele, umesto prema dokazivim potrebama zajednice. To direktno povećava integritetske rizike u javnim nabavkama.

U slučaju „Duboko“, kombinacija velikog odstupanja procenjene i ugovorene vrednosti, izostanka konkurencije i budžetskog obrazloženja procene vrednosti, uz ekološku

osetljivost projekta, povećava percepciju integritetskog rizika. To ne znači automatski postojanje korupcije, ali znači da je standard obrazloženja, objavljivanja dokaza i javne kontrole morao biti viši.

8.2 Mere za jačanje integriteta i poverenja građana

- Objaviti dokazivo ispitivanje tržišta (ponude dobavljača, datumi, metodologija) kao standard pre pokretanja postupka (čl. 29 ZJN).
- Uvesti obaveznu „value for money“analizu i troškove životnog ciklusa za ekološke nabavke (najam vs kupovina).
- Uspostaviti nezavisno praćenje visokorizičnih nabavki (integritetski pakt / monitoring civilnog društva).
- Povećati transparentnost realizacije ugovora: redovni izveštaji o učinku i bezbednosti (parametri, koncentrat, incidenti).
- Revitalizovati mesne zajednice: poštovanje trajanja mandata i redovni izbori, uz konsultativnu ulogu u prioritetima investicija.

Javne nabavke su jedno od najosetljivijih polja javne politike: povezuju političke odluke, budžet i svakodnevni život građana. Velika odstupanja u ceni, izostanak konkurencije i nedovoljno proverljiva obrazloženja utiču na percepciju političkog integriteta.

Slučaj „Duboko“ je posebno važan jer se odnosi na javno zdravlje i zaštitu životne sredine. Transparentno, zakonito i ekonomski opravdano postupanje je preduslov poverenja građana u institucije.

9. Tabela: Problem – Nalaz – Preporuka

Problem	Nalaz	Preporuka
Neobjektivna procenjena vrednost	Rizik da procena nije zasnovana na ažurnim tržišnim podacima;	Standardizovati i javno dokumentovati ispitivanje tržišta (čl. 29), sa dokazima validnim u vreme pokretanja postupka.
Nedostatak konkurencije	Jedna ponuda u otvorenom postupku.	Mapiranje tržišta, revizija uslova/specifikacije, razmatranje lotova i rokova radi povećanja konkurencije.
Budžetsko „prilagođavanje“ procene	Procena vezana za potrošnju do kraja godine, a ne za ukupnu tržišnu vrednost.	Razdvojiti procenu od budžetske dinamike; budžet uskladiti sa realnom procenom uz life-cycle analizu.
Institucionalna ograničenja nadzora	Ograničene sankcije za povrede u fazi procene.	Razmotriti izmene ZJN radi jasnije odgovornosti i sankcija; ojačati preventivni nadzor.
Politički integritet i poverenje građana	Odstupanja i ograničena javna rasprava slabe poverenje.	Proaktivna transparentnost: objava dokaza, izveštavanje o učinku, javne konsultacije i nezavisni monitoring.

10. Zaključci i preporuke

Zaključci

- Slučaj „Duboko“ ukazuje na sistemski rizik u planiranju procenjene vrednosti u ekološki osetljivim nabavkama.
- Čl. 146 (jedna ponuda) ne sme zameniti suštinski test ekonomičnosti i zakonitosti (čl. 6 i 29).
- Budžetska dinamika (podela troškova po godinama) nije pravno relevantna zamena za tržišno utemeljenu procenu.
- Ekološka hitnost ne ukida fiskalnu disciplinu; privremena rešenja moraju imati cost-benefit i ekološku procenu.
- Transparentnost i participacija su ključne za politički integritet i poverenje građana.

Preporuke

- Grad Užice i osnivači: uspostaviti standard dokazivog ispitivanja tržišta i objavu ključnih dokaza (čl. 29).
- JKP „Duboko“: uvesti obaveznu analizu vrednosti za novac (value for money) i troškova životnog ciklusa.
- KJN i zakonodavac: razmotriti jačanje odgovornosti i sankcija za nepropisnu procenu vrednosti; ojačati preventivni nadzor.
- Transparentnost: objavljivati izveštaje o učinku rešenja i omogućiti javne konsultacije i monitoring.
- Participacija: revitalizovati ulogu mesnih zajednica i mehanizme učešća građana u prioritetima ulaganja.

Korišćeni linkovi/medijski sadržaji:

¹ Radio Luna, „Činjenice o postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda Duboko“, <https://www.radioluna.info/cinjenice-o-postrojenju-za-preciscavanje-otpadnih-voda-duboko-osnivaci-jednoglasni-o-placanju-iznajmljivanja/>

² Građanska inicijativa „Da ne dišemo Duboko“, odgovor Kancelarije za javne nabavke, <https://www.danedisemoduboko.org/kancelarija-za-javne-nabavke/>

Portal javnih nabavki, <https://jnportal.ujn.gov.rs/>